

Creatief adviseren

Draai het eens om

Gebruik van creatieve technieken kan het adviesproces sterk verlevendigen, spannender en leuker maken. Bij creativiteit hoort tenslotte ook humor. Belangrijker is misschien nog wel dat het advies ook inhoudelijk sterker wordt.

Door **Isaäk Mol**

Je kent het spelletje vast: in een kring van mensen krijgt iemand een zin in het oor gefluisterd, die vertelt door en zo verder de hele kring rond. Wat er uiteindelijk overblijft, lijkt in de verste verte niet op waar het mee begon. Dit spelletje maakt duidelijk hoeveel ruis er in communicatie kan ontstaan. Het leuke eraan is dat het spel juist gebruik maakt van dit gegeven en het omkeert naar iets hilarisch. Van eenzelfde soort omkering kunnen we gebruik maken bij onze adviezen. Er zijn drie technieken die je daarvoor kunt gebruiken, elk met een eigen invalshoek.

1. Bestuurder als superheld

Deze techniek focust op een kenmerkende aanpak van de bestuurder en hoe je daar als or op aan kunt sluiten (of juist bewust van af kunt wijken). Aan een superheld dichten we bepaalde eigenschappen en een kenmerkende aanpak toe. Zo is superheld Johan Cruyff bijvoorbeeld eigenwijs, zelfverzekerd, doelgericht en een makkelijke prater. Zijn aanpak is motiverend, rechtdoorzee, met een wedstrijdement, snel in actie komend en hij spreekt in *one liners*. Hoe typeer je nu je eigen bestuurder? Wat zijn diens kenmerkende eigenschappen? Waar gaat het hem om? Waar zitten drijfveren, waar twijfels? Geef er eens woorden aan, zodat je kunt zeggen: ja, dat is typisch onze bestuurder. De volgende vraag is dan natuurlijk: hoe zou de bestuurder ons adviseren? Wat is de crux van het advies, wat wil hij in elk geval

bereiken en wat boeit de bestuurder niet? Wat zijn formuleringen of woorden die hij gebruikt? Al deze input kun je gebruiken voor de formulering van je advies. Het levert een advies op dat goed is afgestemd op de bestuurder, je bent met hem in contact en hij zal de boodschap van wat jij belangrijk vindt, eerder willen ontvangen.

2. In debat

Deze techniek richt zich op argumentatie, presentatie en op de crux in de besluitvorming. Wat de or wil gaan adviseren, maak je tot inzet van het debat. Maak drie teams. Eén team is de voorstander die de stelling verdedigt. Dat is de or. Het tweede team, de tegenstanders, moet twijfel zaaien over de inzet van de voorstanders. Dat symboliseert de bestuurder. Het derde team, de jury, kijkt wat overtuigend is en wat niet en wat de kenmerkende lijn is die beide partijen kiezen. Dit team beslist wie het debat wint. Je zult zien dat argumentatie en presentatie van het advies aanzienlijk aangescherpt kunnen worden en dat bepaalde punten nauwelijks ter zake doen. Een leuke techniek die je adviesvaardigheid vergroot.

3. Literair advies

De laatste techniek concentreert zich op het gevoelsniveau van beide partijen en koerst daarmee af op daadwerkelijke invloed van het or-advies. Net als een auteur die als het ware in het personage kruipt en gebeurtenissen vanuit dat personage beschrijft, zo kun je als or in de huid van de bestuurder

kruipen. Deel de or in drie groepen op en laat elke groep een kort verhaal maken over hoe de bestuurder zich voelt bij het advies-traject of het te behandelen onderwerp. Lees het daarna aan elkaar voor of speel het uit. Welk gevoel staat bij de bestuurder centraal in het adviestraject? En hoe verhoudt dat zich tot wat de or zelf belangrijk vindt? Deze techniek maakt verbinding mogelijk op gevoelsniveau tussen or en bestuurder. Zo kun je elkaar duidelijk maken waar het je om gaat en van daaruit hoe je dat het beste kunt realiseren. Het gevoel is uiteindelijk, zo blijkt ook uit onderzoek, doorslaggevend in besluitvorming. Want hoewel mensen vaak zeggen rationele afwegingen te maken, kiezen ze vrijwel altijd op gevoel.

Omgekeerd adviseren

Als we adviseren beschouwen als communiceren, is contact tussen de or en de bestuurder essentieel en moet het advies een vorm hebben die de bestuurder goed kan ontvangen. Dan immers ontstaan de mogelijkheid en de bereidheid om iets met het advies te doen.

De genoemde technieken zijn creatief, in de zin dat ze het adviestraject omdraaien: wat nu als de bestuurder zou moeten adviseren? Alle drie zijn ze gemakkelijk in te passen, en leuk en leerzaam bovendien.

En het is weer eens wat anders dan gewoon vergaderen ...

Isaäk Mol werkt binnen *Komeet* – training en coaching voor changemakers.
isaak@komeet.pro

Bron

Dit artikel is een bewerking van het artikel dat eerder werd gepubliceerd in *OR&Communicatie* 5-2013.